

DECIZIE

14 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând cererea de recurs depusă de SRL „Divexim Grup”, prin intermediul avocatului Caisîn Valentin,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de BC „Moldova-Agroindbank” SA împotriva SC ”Divexim Grup” SRL, Vulpe Dumitru și Vulpe Angela cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii, precum și a cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 16 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea apelantei cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel și nu s-a dat curs apelului, și a încheierii din 15 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost resituită cererea de apel depusă de SRL „Divexim Grup”, împotriva hotărârii din 26 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă,

c o n s t a t ă:

La 07 mai 2020, BC „Moldova-Agroindbank” SA s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva părților SC „Divexim Grup” SRL, Vulpe Dumitru și Vulpe Angela cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii, precum și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 26 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost admisă, s-a încasat în mod solidar, de la SC “Divexim Grup” SRL, Vulpe Dumitru și Vulpe Angela în beneficiul BC „Moldova-Agroindbank” SA datoria cu titlu de credit rezultat din contractul de credit bancar nr. S180243/489 din 20 iunie 2020, din contractul de fidejusiune nr.S180243/489-B din 20 iunie 2018 și din contractul de fidejusiune nr.S180243/489-D din 20 iunie 2018 în mărime de 1 018 583 (un milion optsprezece mii cinci sute optzeci și trei) lei 54 bani, precum și cheltuielile de judecată cu titlu de taxă de stat în mărime de 30 557 (treizeci mii cinci sute cincizeci și șapte) lei 50 bani, cheltuielile de citare publică în mărime de 372 (trei sute șaptezeci și doi) lei și cheltuielile de judecată pentru punerea în executare a măsurii de asigurare a acțiunii în mărime de 9 078 (nouă mii șaptezeci și opt) lei

60 bani. S-a indicat că măsura de asigurare aplicată prin decizia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău din 01 octombrie 2020 își păstrează efectul până la executarea prezentei hotărâri judecătorești.

La 22 decembrie 2021, reprezentantul SC “Divexim Grup” SRL a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea hotărârii din 26 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și emiterea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă integral cererea de chemare în judecată.

Prin încheierea din 17 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depusă de SC “Divexim Grup” SRL împotriva hotărârii din 26 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. S-a comunicat reprezentantului SC “Divexim Grup” SRL că necesită să prezinte apelul motivat și dovada de plată a taxei de stat în mărime de 22 917,75 (douăzeci și două mii nouă sute șaptesprezece lei și 75 bani) lei și că i se stabilește un termen de 10 zile din momentul primirii copieii de pe încheierea în cauză să lichideze neajunsurile menționate. În caz contrar cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită conform art. 369 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

La 10 martie 2021, reprezentantul SC “Divexim Grup” SRL a depus apel motivat, solicitând totodată scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel.

Prin încheierea din 16 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins ca neîntemeiată cererea depusă de reprezentantul SC “Divexim Grup” SRL cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel. Nu s-a dat curs cererii de apel depusă de SC “Divexim Grup” SRL împotriva hotărârii din 26 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. S-a comunicat reprezentantului SC “Divexim Grup” SRL că necesită să prezinte dovada de plată a taxei de stat în mărime de 22 917,75 (douăzeci și două mii nouă sute șaptesprezece lei și 75 bani) lei și că se stabilește termen de 10 zile din momentul primirii copieii de pe încheierea în cauză să lichideze neajunsurile menționate. În caz contrar cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită conform art. 369 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Prin încheierea din 15 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost resituită cererea de apel depusă de SRL „Divexim Grup”, împotriva hotărârii din 26 noiembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

La 30 aprilie 2021, SRL „Divexim Grup”, prin intermediul avocatului Caisîn Valentin, a declarat recurs împotriva încheierilor din 16 martie 2021 și 15 aprilie 2021 ale Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierilor instanței de apel, cu soluționarea problemei scutirii apelantei de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel.

În motivarea recursului s-a invocat faptul că, cererea cu privire la scutirea apelantei de la plata taxei de stat a fost motivată prin prisma lipsei activității întreprinderii și, în consecință, a lipsei mijloacelor financiare, situație care se datorează incendiului ce a avut loc la 07 septembrie 2019 la sediul și depozitul SRL „Divexim Grup”, în rezultatul cărui au fost distruse utilajul, materia primă și produsele finite ce aparțineau întreprinderii. Însă, la examinarea cererii respective, instanța de apel nu a dat apreciere circumstanțelor descrise, precum și înscrisurilor ce sunt anexate la materialele cauzei și care demonstrează cele invocate în cerere.

La 13 iulie 2021, BC „Moldova-Agroindbank” SA a depus referință la cererea de recurs, solicitând respingerea acesteia.

Studiind materialele dosarului, în raport cu temeiurile invocate în cererea de recurs și prevederile legale, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către SRL „Divexim Grup”, prin intermediul avocatului Caisin Valentin, este întemeiat și necesită a fi admis din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit materialelor cauzei, încheierea din 15 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată avocatului recurentei la 19 aprilie 2021 (f.d. 153), iar cererea de recurs a fost înregistrată la 30 aprilie 2021 (f.d. 155-159). Astfel, Colegiul constată că recursul a fost declarat în termen.

În conformitate cu art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

În conformitate cu art. 428 din Codul de procedură civilă, decizia instanței de recurs, emisă după examinarea recursului împotriva încheierii, rămâne irevocabilă din momentul emiterii. Decizia se plasează pe pagina web a instanței la data emiterii. Copia deciziei se remite părților în termen de 5 zile de la data emiterii.

În speță, se constată că prin încheierea din 16 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins ca neîntemeiată cererea depusă de reprezentantul SC “Divexim Grup” SRL cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel. Nu s-a dat curs cererii de apel depusă de SC “Divexim Grup” SRL împotriva hotărârii din 26 noiembrie 2020 a Judecătoriai Chișinău, sediul Centru. S-a comunicat reprezentantului SC “Divexim Grup” SRL că necesită să prezinte dovada de plată a taxei de stat în mărime de 22 917,75 (douăzeci și două mii nouă sute șaptesprezece lei și 75 bani) lei și că i se stabilește un termen de 10 zile din momentul primirii copiei de pe încheierea în cauză să lichideze neajunsurile menționate. În caz contrar cererea de apel nu va fi considerată depusă și va fi restituită conform art. 369 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Prin încheierea din 15 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost resituită cererea de apel depusă de SRL „Divexim Grup”, împotriva hotărârii din 26 noiembrie 2020 a Judecătoriai Chișinău, sediul Centru în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

În conformitate cu prevederile art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de

la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În conformitate cu prevederile art. 85 alin. (4) din Codul de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Potrivit art. 86 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecătorul, până la acceptarea cererii de chemare în judecată, soluționează cererile părților privind amânarea sau eșalonarea plății taxei de stat ținând cont de situația lor materială. Dacă reclamantul nu a plătit în termen taxa de stat, instanța scoate cererea de pe rol.

Conform art. 4 alin. (1) din Legea taxei de stat nr.1216-XII din 03 decembrie 1992, cu modificările și completările ulterioare, în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

Colegiul reține că, la depunerea apelului, reprezentantul SC "Divexim Grup" SRL a solicitat scutirea de la plata taxei de stat, invocând că SC "Divexim Grup" este în imposibilitatea reală să achite o astfel de sumă impunătoare, din cauza lipsei activității întreprinderii și, în consecință, a lipsei mijloacelor financiare, situație care se datorează incendiului ce a avut loc la 07 septembrie 2019 la sediul și depozitul SRL „Divexim Grup”, în rezultatul căruia au fost distruse utilajul, materia primă și produsele finite ce aparțineau întreprinderii.

Totodată, Colegiul atrage atenția asupra faptului că la cererea de apel nemotivată din 23 decembrie 2020 (f.d. 79-81) au fost anexate un șir de acte cu privire la constatarea faptului cu privire la producerea incendiului menționat, precum și cu privire la evaluarea pagubelor apelantei (f.d. 87-105).

Imposibilitatea achitării taxei de stat a fost motivată anume prin prisma pagubelor enorme produse de incendiul din 07 septembrie 2019 și prin prisma lipsei unei activități a apelantei în urma distrugerii utilajelor și a materiei prime.

Totuși, Curtea de Apel Chișinău, la examinarea cererii cu privire la scutirea de la plata taxei de stat a reținut doar răspunsul de la BC "Moldova-Agroindbank" SA (f.d. 136), ajungând la concluzia că acesta nu demonstrează starea materială precară a apelantei. Este de menționat că SRL „Divexim Grup” nu și-a motivat cererea de scutire prin prisma acestui act, iar celelalte înscrisuri, pe care apelanta le-a considerat relevante întru argumentarea solicitării sale, au rămas fără apreciere din partea instanței de apel.

În circumstanțele constatate, Colegiul ajunge la concluzia, că apelantei i-au fost lezate drepturile procedurale prevăzute de art. 56 din Codul de procedură civilă, fiind lipsită de posibilitatea de a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime. Colegiul reiterează, că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție (CEDO, hot. Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982).

În cazul Airey vs. Irlanda Curtea a arătat că dreptul fiecărei persoane de a avea acces la justiție se completează cu obligația statului de a facilita accesul. Statul este ținut să asigure oricărei persoane toate facilitățile rezonabile de drept și de fapt pentru a accede la instanță. Drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră

concretă și reală, iar nu iluzorie și teoretică. Imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție.

Este de menționat că, potrivit jurisprudenței CEDO, părților pe dosar le revine obligația de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție, însă, totodată, în conformitate cu principiile generale unanim recunoscute și normele dreptului internațional, instanța de judecată la fixarea termenului limită de înlăturare a neajunsurilor, precum și a celui de prezentare a părților în ședința de judecată urmează să țină cont de proporționalitatea raporturilor juridice legate de disponibilitatea părților și rolul judecătorului în procesul civil. Importanța acestui fapt este determinată de echilibrul care trebuie menținut între puterea pe care o deține partea și cea cu care este investită instanța prin lege, în scopul de a exclude orice aparență, iar aplicarea dispozițiilor legale să fie în așa fel, încât să evite aplicarea sancțiunilor procedurale, acolo unde este posibil.

În circumstanțele enunțate și având în vedere faptul că s-au constatat într-o manieră certă omisiuni judiciare care nu pot fi corectate în cadrul examinării cauzei în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa integral încheierile din 16 martie 2021 și 15 aprilie 2021 ale Curții de Apel Chișinău și de a restitui cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău la etapa primirii cererii de apel. La rejudecare, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și, reexaminând cauza, să se expună asupra tuturor probelor și să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul părților la un proces echitabil.

Luând în considerație cele expuse și în temeiul art. 427 lit. b), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de SRL „Divexim Grup”, prin intermediul avocatului Caisîn Valentin.

Se casează încheierea din 16 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea apelantei cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel și nu s-a dat curs apelului, și încheierea din 15 aprilie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost resituită cererea de apel depusă de SRL „Divexim Grup”, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de BC „Moldova-Agroindbank” SA împotriva SC ”Divexim Grup” SRL, Vulpe Dumitru și Vulpe Angela cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii, precum și a cheltuielilor de judecată, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău la etapa primirii cererii de apel.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Galina Stratulat,

Bejenaru Iurie